

Izvješće o javnoj raspravi Nacrt plana razvoja širokopojasne infrastrukture Grada Rijeke

Nositelj Projekta :	Grad Rijeka
Javna rasprava održana:	31.07.2017. - 04.09.2017.
Dokument na javnoj raspravi:	Nacrt plana razvoja širokopojasne infrastrukture Grada Rijeke
Broj zaprimljenih komentara:	3

Komentari zaprimljeni u javnoj raspravi

Komentar dostavio: HT d.d.

Komentar Operatora	Odgovor NP-a
Kategorija: Lokacija demarkacijskih točaka	
<p>Vezano za navod u točki 4.4.3 PRŠI-a <i>Demarkacijska točka prema agregacijskoj mreži</i>: „<i>Za demarkacijsku točku moguće je odabrati jednu od ustanova Primorsko-goranske županije koja osigurava najbolje kapacitete</i>“. Tako je za demarkacijsku točku u ovom idejnom rješenju predložena zgrada Županije na adresi <i>Riva 10</i>. HT smatra da treba uzeti u obzir predložene demarkacijske točke od strane HT-a.</p> <p>S obzirom na geografski položaj naselja, veličinu naselja odnosno potencijalni broj krajnjih korisnika/korisničkih jedinica u naseljima, te postojeću elektroničku komunikacijsku infrastrukturu HT-a koju je moguće iskoristiti u Projektu, neovisno o odabranom investicijskom modelu u Projektu HT predlaže formiranje četiri demarkacijskih točaka u Projektu, i to u predjelima Drenova, Kozala, Sušak i Zamet.</p> <p>S obzirom da su navedene lokacije već izgrađene kao tehnički prostor, HT da bi uređenje dijela prostora za potrebe ovog Projekta, zahtijevalo manja sredstva nego izgradnja novog ili prilagodba nekog ne-tehničkog prostora za navedene svrhe, a navedeno bi imalo za posljedicu niža kapitalna ulaganja Projekta. Prema saznanjima HT-a predložena zgrada Županije za smještaj demarkacijske točke od strane NP-a, na lokaciji riva != je vrlo stara zgrada, koja nije smještena u težištu mreže već na samoj obali te do nje nema dovoljno prostora u postojećoj kabelskoj kanalizaciji kroz koju bi se provukli kabeli, a s obzirom da NP predlaže samo tu jednu demarkacijsku točku za koju je očekivati da će do iste voditi vrlo velika količina niti, te vezano na konfiguraciju grada rijeke u tlocrtu koja je duguljastog oblika. Nastavno na sve navedeno predložena zgrada na lokaciji Riva 10 predstavlja neadekvatnu lokaciju za smještaj demarkacijske točke u Projektu. Zaključno, ukoliko se pokaže da u postojećoj elektroničko.-komunikacijskoj infrastrukturi nema dovoljno prostora morati će se pristupiti izgradnji nove, a što će za posljedicu imati veća kapitalna ulaganja na Projektu.</p> <p>Ht u gore navedenim lokacijama ima tehničke prostore (postojeći čvorovi fiksne pristupne mreže) koji se mogu koristiti za smještaj opreme demarkacijskih točaka u ovisnosti o konačnim zahtjevima za prostorom demarkacijskih točaka (ukupni zahtijevani gabariti, opremljenost, režim korištenja u operativnom radu...),</p>	<p>Primjedba se djelomično prihvaća.</p> <p>Prilikom izgradnje svakako je potrebno voditi računa o svim segmentima kako bi se učinkovito trošila sredstva, te će odabir demarkacijskih točaka biti određen u konačnoj verziji Plana razvoja širokopojasne mreže. Potrebno je uvažiti čitav niz čimbenika i kriterija koji utječu ne samo na najpovoljniju financijsku odluku koja će najmanje teretiti porezne obveznike već i na zadovoljavajući standard informacijsko-komunikacijskih usluga koje omogućava razvoj širokopojasne infrastrukture. U svakom slučaju je korisno imati informacije o podacima o raspoloživosti HT agregacijske mreže jer je to jedan od važnih kriterija odabira.</p> <p>Sadržaj NP-BBI Programa nije donesen ali kao takav ne utječe na ovaj Projekt.</p>

<p>pri čemu uvjeti korištenja mogu biti predmet budućih pregovora.</p> <p>Vezano uz dinamiku provedbe paralelnog programa državnih potpora za izgradnju agregacijske mreže definiranog unutar Nacionalnog programa razvoja širokopolasne agregacijske infrastrukture (engl Nacional programme for backhaul Infrastructure – u daljnjem tekstu NP-BBI Program) HT napominje da sadržaj ovog trenutku nije javno objavljen te VRH još uvijek nije donijela odluku o donošenju NP_BB-a. Vezano na navedeno dovodi se u pitanje održivost samog Projekta ukoliko bi se osiguranje dostupnosti agregacijskih kapaciteta isključivalo prema predloženom konceptu NP_BBI Programa.</p> <p>Zaključno, HT posjeduje agregacijsku mrežu koja uz određenu nadogradnju može osigurati potrebne kapacitete tražene unutar projekta. Usluga se temelji na Ethernet tehnologiji.</p>	
<p>Kategorija: Struktura i razina maloprodajnih paketa usluga</p>	
<p>HT smatra da je planirana zahtijevana minimalna razina pruženih maloprodajnih usluga na NGA širokopolasnoj mreži prihvatljiva ukoliko će predloženi veleprodajni uvjeti i naknade koji će proizići iz Projekta biti u skladu s veleprodajnim uslugama koje HT nudi na tom terenu i koje su kao takve regulirane od strane HAKOM-a.</p> <p>HT ovim putem želi napomenuti kako nije točna konstatacija na stanici 131. PRŠI-a kako „VIPnet/B-net jedini pruža brzine više od 100 Mbit/s“, a s obzirom da HT nudi brzine i od 500 Mbit/s.</p>	<p>Nema primjedbi.</p> <p>Primljeno na znanje</p>
<p>Kategorija: Veleprodajnih uvjeta pristupa</p>	
<p>Veleprodajne usluge sukladno Okvirnom nacionalnom programu za razvoj infrastrukture širokopolasnog pristupa u područjima u kojima ne postoji dostatan komercijalni interes za ulaganja, NN 68/2016 (dalje u tekstu: ONP) koje će HT nuditi temelje se na popisu veleprodajnih usluga iz Smjernica za primjenu pravila državnih potpora koje se odnose na brzi razvoj širokopolasnih mreža¹ (dalje: SDPŠM), odnosno nizu veleprodajnih usluga koje su trenutno propisane HT-u a u sklopu regulatornih mjera od strane HAKOM-a, čime se slaže s popisom predloženih veleprodajnih usluga u Nacrtu plana razvoja širokopolasne infrastrukture.</p> <p>HT nema primjedbi na opisani postupak određivanja naknada za navedene veleprodajne usluge s obzirom da je isti u skladu s opisanom postupkom određivanja veleprodajnih naknada u poglavlju 2.6.2. ONP-a (<i>Pravila određivanja i nadzora veleprodajnih naknada</i>).</p>	<p>Nema primjedbi</p>
<p>¹Engl. Guidelines for the application of state aid rules in relation to the rapid deployment of broadband networks (2013/C 25/01)</p>	

<p>Popis veleprodajnih usluga koje HT ima namjeru nuditi na područjima koji su obuhvaćeni s javnom raspravom strukturiran je sukladno mogućim tehnološkim rješenjima koja će biti primijenjena u projektima, uz uvažavanje postojećeg stanja na tržištu i interesa ostalih operatora za pristup novoizgrađenim mrežama.</p> <p>Trenutna regulacija veleprodajnog tržišta, a koja je zahvaćena izgradnjom pristupne mreže nove generacije (dalje: NGN) je pokrivena s slijedećim Standardnim ponudama u kojima su opisani uvjeti korištenja te veleprodajne cijene korištenjem HT infrastrukture, određene od strane HAKOM-a.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pristup elektroničkoj komunikacijskoj infrastrukturi zasnovanoj na bakrenoj infrastrukturi i tehničkim prostorima – Standardna ponuda Hrvatskog Telekom d.d. za uslugu izdvojenog pristupa lokalnoj petlji: https://www.hrvatskitelekom.hr/poslovni/veleprodaja/fiksni-opeartori/regulativa • Pristup širokopojasnoj elektroničkoj komunikacijskoj infrastrukturi na aktivnoj opremi – Standardna ponuda Hrvatskog Telekom d.d. za uslugu veleprodajnog širokopojasnog pristupa: https://www.hrvatskitelekom.hr/poslovni/veleprodaja/davatelj-usluqa/isp/regulativa • Pristup elektroničkoj komunikacijskoj infrastrukturi i povezanoj opremi (kabelska kanalizacija) – Standardna ponuda Hrvatskog Telekom d.d. o načinu i uvjetima pristupa i zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme (kabelska kanalizacija) Hrvatski telekom d.d.: https://www.hrvatskitelekom.hr/poslovni/veleprodaja/fiksni-opeartori/regulativa <p>Visina veleprodajnih naknada i pripadajućih uvjeta isporuke usluga u projektima odgovaraju vrijednostima i uvjetima isporuke istih ili usporedivih usluga u područjima u kojima HT posluje pod reguliranim tržišnim uvjetima na području cijele Republike Hrvatske određenima od strane HAKOM-a, što obuhvaća i naknade i uvjete poslovanja za sve operatore na cijelom području Hrvatske i izbjegava situacije u kojoj bi u različitim područjima vrijedili različiti veleprodajni uvjeti.</p> <p>U slučaju da u budućem razdoblju provedbe Projekta, u sklopu regulatornih mjera vezanih za NGA mreže, budu propisane ili se budu nudile nove veleprodajne usluge, HT će iste uključiti u skup veleprodajnih usluga mreža izgrađenih uz potpore.</p>	
<p>Kategorija: Korištenje postojeće infrastrukture</p>	
<p>Sukladno poglavlju 2.5.5. ONP-a (Korištenje postojeće infrastrukture), odnosno članka 78(f) SDPŠM-a te Zakona o mjerama za smanjenje troškova postavljanja elektroničkih komunikacijskih mreža velikih brzina</p>	<p>Primljeno na znanje. Postojeći PRŠI je radi ekonomičnije</p>

<p>(NN 121/2016.), HT smatra da je za Projekt potrebno koristiti postojeću elektroničku komunikacijsku infrastrukturu radi ekonomski povoljnijih uvjeta odnosno nižih investicijskih troškova u odnosu na slučaj izgradnje nove infrastrukture.</p> <p>HT ovim putem napominje da je ista dostupna te regulirana mjerama koje propisuje HAKOM putem Pravilnika o načinu i uvjetima pristupa i zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme (NN 36/2016), te putem Pravilnika o SDM-u, kao i putem slijedećih standardnih ponuda HT-a.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Standardna ponuda Hrvatskog Telekom d.d. o načinu i uvjetima pristupa i zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukturi i povezane opreme (kabelske kanalizacije) Hrvatskog telekoma d.d. (dostupna na web poveznici): https://www.hrvatskitelekom.hr/poslovni/veleprodaja/fiksni-opeartori/regulativa • Standardna ponuda Hrvatskog Telekom d.d. za uslugu izdvojenog pristupa lokalnoj petlji, a u svrhu korištenja tehničkih prostora za smještaj aktivne elektroničke komunikacijske opreme (dostupna na web poveznici): https://www.hrvatskitelekom.hr/poslovni/veleprodaja/fiksni-opertori/regulativa 	<p>izgradnje predvidio korištenje postojeće elektroničke komunikacijske infrastrukture.</p>
<p>Kategorija: Ostalo</p>	
<p>A) KLJUČNI KOMENTARI</p> <p>1.) HT iskazuje interes za sudjelovanje u Projektu putem investicijskog modela A (privatni DBO).</p> <p>2.) Iskaz komercijalnog interesa: HT ovim putem najavljuje ulaganje u NGN mreže na području provedbe Projekta unutar sljedeće tri godine (tijekom 2017., 2018., 2019., te prvo, drugo i treće tromjesečje 2020.), sukladno specifikaciji kakao slijedi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Detaljni pregled obuhvata komercijalnog ulaganja od strane HT-a specificiran je u Prilogu B plana razvoja širokopojasne infrastrukture, u inačici 4.0. • Detaljni pregled infrastrukturnog i tehnološkog rješenja od strane HT-a specificiran je u Prilogu B Plana razvoja širokopojasne infrastrukture, u inačici 4.0, zajedno s okvirnim iznosom planirane investicije, koja se u cijelosti od strane HT.a planira osigurati iz vlastitih sredstava. • Za strukturu i cijene planiranih maloprodajnih paketa koji će biti ponuđeni krajnjim korisnicima HT upućuje na postojeće dostupne maloprodajne pakete na tržištu, a koji će po potrebi biti ažurirani u skladu s budućim razvojem poslovanja HT-a. Trenutna ponuda maloprodajnih paketa dostupna je na 	<p>Primljeno na znanje.</p> <p>Primljeno na znanje. Iskazani komercijalni interes biti će reguliran Ugovorom između HT-a i Nositelje projekta.</p>

slijedećoj web poveznici: <https://www.hrvatskitelekom.hr/>

- Planirane usluge i uvjeti veleprodajnog pristupa za ostale operatore biti će po potrebi ažurirana u skladu s budućim razvojem poslovanja HT-a te regulatornim obvezama od strane HAKOM-a, kao nastavak na trenutne standardne ponude HT-a koje su dostupne na slijedećim web poveznicama:
 - Standardna ponuda Hrvatskog Telekom d.d. za uslugu izdvojenog pristupa lokalnoj petlji: <https://www.hrvatskitelekom.hr/poslovni/veleprodaja/fiksni-peartori/regulativa>
 - Standardna ponuda Hrvatskog Telekom d.d. za uslugu veleprodajnog širokopojasnog pristupa: <https://www.hrvatskitelekom.hr/poslovni/veleprodaja/davatelji-usluga/isp/regulativa/>

3. HT predlaže izmjenu i nadopunu kriterija za odabir privatnog partnera u Projektu prezentiranih u poglavlju 4.8.2 PRŠI-a, kako slijedi.

Pored navedenih kriterija, svakako je potrebno uvesti dodatan kriterij koji bi specificirao prosječni investicijski trošak po kućanstvu iz razloga što se na taj način osigurava učinkovitost trošenja javnih sredstava i ostvarivanje zadanih ciljeva i neposrednih rezultata za specifični cilj 2a1, definiranih u Operativnom programu Konkurentnost i kohezija 2014.-2020 (dalje u tekstu: OPKK). Vezano na opisanu važnost predloženog dodatnog kriterija HT za isto predlaže isti predlaže dodjeljivanje relativnog značaja od minimalno 20%.

S obzirom na predloženi relativni značaj kriterija prosječnog investicijskog troška po kućanstvu od 20% i vezano na zadani relativni značaj kriterija Traženi iznos potpora od minimalno 50%, HT predlaže da se prilikom određivanja relativnih značaja preostalih kriterija odabira privatnog operatora navedeno obavezno uzme u obzir, odnosno da se eventualno ukine neki od preostalih predloženih kriterija odabira ekonomski najpovoljnije ponude, a prvenstveno kriterij „*Mogućnost nadogradnje brzina prijenosa od 100 Mbit/s za 100 % korisnika i od 1 Gbit/s za 50% korisnika na području obuhvata projekta u razdoblju od 5 godina nakon izgradnje,*” a vezano na komentar HT-a na ciljeve dan u dijelu C-1. (CILJEVI PROJEKTA) ovog dokumenta (molimo vidjeti dolje).

Primjedba se djelomično prihvaća. Navedeni kriterij će biti uzet kod definiranja konačnih kriterija odabira ekonomski najpovoljnije ponude (investicijski model A) ali ni u kojem slučaju relativnog značaj od 20%. Naime, NOP-om je već predviđeno da traženi iznos potpora mora imati najveći relativni značaj.

B.) OČITOVANJE O OKOLNOSTIMA BITNIM ZA PRECIZNU SPECIFIKACIJU PROJEKTA

1.) GENERALNI KOMENTAR

HT u Prilogu B Plana razvoja širokopojasne infrastrukture u inačici 4.0., dostavlja detaljne podatke o područjima grada Rijeke na kojima je trenutno u mogućnosti pružati širokopojasni pristup s brzinama od najmanje 30 Mbit/s, kao i podatke na kojima se iste brzine planiraju omogućiti unutar sljedeće tri godine (tijekom 2017., 2018., 2019., te pravo, drugo i treće tromjesečje 2020.).

HT naglašava da je Plana razvoja širokopojasne infrastrukture u inačici 4.0 ispunio na temelju raspoloživih mjerenja postojećih širokopojasnih linija i na temelju predikcije minimalnih dostupnih brzina za ostale adrese koje HT ne prepoznaje kao svoje korisnike i za adrese koje planira komercijalno samostalno graditi.

Zaključno, HT traži da se sve adrese za koje je naznačeno da je dostupna ili se planira dostupnost nepokretnog širokopojasnog pristupa s brzinama od najmanje 30 Mbit/s isključuje iz ciljnog obuhvata provedbe Projekta, a s obzirom da naveden adrese predstavljaju tzv. siva područja, a čije su-financiranje javnim sredstvima nije dozvoljeno u OPKK.

2. VERIFIKACIJA BOJA PODRUČJA I CILJNI OBUHVAT PROVEDBE PROJEKTA

HT je u svrhu detaljne verifikacije boja područja i ciljnog obuhvata provedbe Projekta kupio od Državne geodetske uprave (dalje u tekstu: DGU) grafičke podatke iz područnih registara prostornih jedinica o kućnim brojevima na području prostornog obuhvata provedbe Projekta.

C) OSTALO

1.) CILJEVI PROJEKTA

Nadalje, HT naglašava kako ciljevi Projekta navedeni u Tablici 2-4 (*Mjerljivi ciljevi projekta na području Konzorcija*) nisu u skladu sa ciljevima definiranim u Digitalnoj agendi za Europu (DAE), kao i u Strategiji razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2016. do 2020. godine (iz srpnja 2016.). Nadalje, vezano za postavljene ciljeve odnosno navodi iz PRŠI-a na stranici 85 (204): „*Za područje Grada Rijeke, prema ONP-u, treba biti osigurana minimalna brzina širokopojasnog pristupa od 40 Mbit/s uz ispunjavanje uvjeta da će novoizgrađena mreža omogućiti realizaciju preporuka Europskog parlamenta (paragraf 20): „U svojoj rezoluciji od 12. rujna 2013. o Digitalno agendi za rast, mobilnost i zapošljavanje, vrijeme je za prelazak u višu brzinu, Europski parlament naglasio je da je cilj revidirane napredne Digitalne agende za Europu za 2020. povezivanje svih kućanstava u Uniji širokopojasnim vezama koje omogućuje*

Primjedba se prihvaća

Sve adrese za koje je naznačeno da je dostupna silazna prijenosna brzina ili se planirana dostupnost nepokretnog širokopojasnog pristupa s brzinama od najmanje 30 Mbit/s isključene su iz ciljnog obuhvata provedbe Projekta, odnosno tretiraju se kao tzv. siva područja. To će biti uključeno u konačna verzija PRŠI-a.

Primljeno na znanje.

Primjedba se prihvaća

U konačnoj verziji PRŠI-a Tablica 2.4 (*Mjerljivi ciljevi projekta na području Konzorcija*) bit će usklađena i prilagođena ciljevima DAE i Strategije razvoj širokopojasnog pristupa u RH u razdoblju od 2016. do 2020. godine. Sporni tekst na stranici 115. bit će Modificiran tako da se uskladi sa

brzinu prijenosa od 100 Mbit/s, a da 50 % kućanstva bude pretplaćeno na brzinu od 1Gbit/s ili većom.“ u razdoblju od 5 godina nakon završetka izgradnje nove NGA mreže, HT u nastavku ističe svoje stajalište. Europska komisija je 16. rujna 2016. godine dokumentom „Connectivity for a Competitive Digital Single Market-Towards a European Gigabit Society“, predložila Europskom parlamentu i Vijeću Europske unije, između ostalog, revidiranje ciljeva Digitalne agende za Europu na način da se kao cilj postavi i dostupnost gigabitnih brzina (gigabit connectivity) i to do 2025. godine. Navedeni prijedlog Europske komisije je još uvijek u zakonodavnoj proceduri te se, s obzirom da još uvijek nije usvojen, ne može smatrati relevantnom pravnom osnovom za provedbu ovog programa.

HT napominje kako ovim putem ne želi dovesti pitanje postavljene ciljeve od strane Nositelja Projekta (dalje u tekstu. NP), međutim istovremeno naglašava kako oni nisu usklađeni s ciljevima DAE i kao takvi su potencijalno neprihvatljivi za su-financiranje sredstvima državnih potpora. Naime, temeljem ovog nacrtu PRŠI-a odnosno nakon provedene javne rasprave donijeti će se konačan PRŠI čiji sadržaj će biti osnova za raspisivanje od strane NP-a postupka javne nabave za odabir privatnog operatora (u slučaju investicijskog modela A i C), a po okončanju koje će se NP prijaviti na predmetni poziv za dodjelu bespovratnih sredstava iz Europske unije od strane Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije za specifični cilj 2a1 iz OPKK, a unutar kojega su alocirana sredstva za projekt razvoja širokopolasne infrastrukture koji trebaju zadovoljiti ciljeve DAE.

Stoga, HT predlaže da se ciljevi unutar nacrtu PRŠI-a prilagode ciljevima DAE te da se na taj način doprinose što većoj mogućoj vjerojatnosti da ovaj Projekt bude odabran za su-financiranje sredstvima Europskog fonda za regionalni razvoj iz OPKK.

Nadalje, s obzirom na postavljene ciljeve od strane NP-a u tablici 2-4 PRŠI-a od $\geq 1\text{Gbit/s}$ za 5 godina nakon dovršetka izgradnje za 50% domaćinstva odnosno 100% javnih ustanova i poslovnih subjekata, odnosno vezano na postavljene ciljeve od strane u tablici 4-2 PRŠI-a od 1Gbit/s za manje i srednje poslovne subjekte odnosno 10Gbit/s za javne ustanove i veće poslovne subjekte kao potrebne buduće pristupne brzine u roku od 5 godina, HT smatra da se isti mogu postići jedino uporabom svjetlovodne pristupne tehnologije, a čime je unaprijed eliminira upotreba bio koje druge tehnologije poput npr. FTTC koncepta uz korištenje VDSL2/vektoring tehnologije, a upitna je izvedba projekta putem P2MP koncepta koristeći FTTH tehnologiju, a koji se takav iščitava iz prikaza širokopolasne mreže na područje Konzorcija u poglavlju 4.4.2 PRŠI-a *Idejno rješenje širokopolasne mreže.*

Zaključno, nemogućnost postizanja ciljeva Projekta određenim navedenim tehnologijama bi se moglo

ciljevima DAE i spomenute Strategije.

protumačiti kao prejudiciranje tehnologije u Projekt (FTTH), a što nikako nije u skladu s načelom tehnološke neutralnosti koja je zadana unutar NOP-a.

2.) KOMENTARI NA POGLAVLJU 4.3 PRŠI-a TEHNIČKE KARAKTERISTIKE ŠIROKOPOJANSE MREŽE

Vezano uz zahtjev „U slučaju planiranja i izgradnje otvorene širokopojasne mreže s bežičnim tehnologijom potrebno je osigurati pokrivanje ukupnih potreba za prijenos podataka svim zainteresiranima krajnjim korisnicima na tom području i mogućnosti povećanja potrebne prijenosne propusnosti do tri puta od ukupne propusnosti svih zainteresiranih korisnika na području uz osiguranje garantiranih brzina i kvalitete usluga“, kao i vezano uz zahtjev „U slučaju planiranja i izgradnje otvorene širokopojasne mreže s bakrenim vodovima potrebno je predvidjeti pokrivanje trenutnih potreba za prijenos podataka svih zainteresiranih krajnjih korisnika na tom prostoru i mogućnost povećanja potrebne prijenosne propusnosti do tri puta od ukupnih potreba za prijenos podataka svih zainteresiranih korisnika na tom području“, HT smatra kako nije jasno navedeno o kojim se kapacitetima radi (iz navoda moglo bi se zaključiti da radi o „dimenzioniranju tzv. „backhaul“ kapaciteta); pri čemu također nije jasno što se koristi kao ulazni podatak za procjenu „pojasne širine trenutnih zajedničkih potreba“. HT smatra da je dimenzioniranje „backhaul“ kapaciteta, moguće jedino na način da isti mora u konačnici zadovoljiti ukupni promet koji je generirali svi krajnji korisnici, a sukladno ciljevima Projekta.

Nadalje, vezano uz sljedeće navode: „U povezivanja krajnjih korisnika sa središnjom točkom do objekata treba voditi kabele sa sljedećim brojem svjetlovodnih niti: do objekta samo s domaćinstvima: barem 1 par svjetlovodnih niti odnosno barem 2 niti po domaćinstvu, u skladu sa pravilnikom o svjetlovodnim distribucijskim mrežama; do objekta s tvrtkama ili institucijama: najmanje 2 para svjetlovodnih niti, odnosno barem 4 niti po tvrtki ili ustanovi“, HT ovakve zahtjeve smatra predimenzioniranima, štoviše, ističe da isti nisu u skladu sa važećim Pravilnikom o svjetlovodnim distribucijskim mrežama (NN 57/2014)_(dalje u tekstu Pravilnik o SDM-u) prema kojemu se ukupan broj niti u distribucijskoj mreži (dakle od centralne točke do korisničkih jedinica dimenzionira s 1,2 niti u odnosu na ukupni broj postojećih i planiranih korisničkih jedinica.

Vezano za navod: „U slučaju svjetlovodnog povezivanja centralne točke na širokopojasnu mrežu okosnicu, ta veza mora biti izvedena s kablom koji sadrži najmanje 24 vlakna (odnosi se na slučajeve u kojima centralna točka nije istovremeno i točka ulaska u širokopojasnu mrežnu okosnicu)“ HT ističe da centralna točka (u

Primjedba se prihvaća .

Predmetni tekst u konačnoj verziji PRŠI-a će biti preformuliran tako da se od bežičnih mreža traži ista kakvoća usluga i garancija prijenosnih brzina kao u žičnim mrežama.

U slučaju planiranja i izgradnje otvorene širokopojasne mreže s bakrenim vodovima biti će definirane minimalne silazne/uzlazne prijenosne brzine.

Primjedba se prihvaća.

U konačnoj verziji PRŠI-a broj svjetlovodnih niti biti će usklađen će važećim Pravilnikom. Pri čemu treba naglasiti da se istim definira minimalni broj niti.

Primjedba se prihvaća .

U konačnoj verziji PRŠI-a predloženi tekst će biti uključen.

ovom slučaju distribucijski čvor-sukladno Pravilniku o SDM-u) može biti i vrlo malih dimenzija (npr. u rijetko naseljenim područjima), stoga HT zadana 24 vlakna smatra predimenzioniranim uvjetom. HT općenito smatra da je dimenzioniranje glavne mreže ovisno o veličini distribucijskog čvora (odnosno broju i „tipu“ krajnjih korisnika), o procjeni načina korištenja mreže od strane drugih operatora, a na kraju i o samom tipu agregacijske mreže koja će se koristiti (i veleprodajnim proizvodima u agregacijskoj mreži), stoga je stajalište HT-a da nije moguće jednoznačno definirati broj vlakana u ovom dijelu mreže.

Također, vezano uz navod „Kod izgradnje svjetlovodne distribucijske mreže moraju se koristiti jednomodna svjetlovodna vlakna (single-mode fiber SMF). Vlakna moraju zadovoljiti preporuke G.857 te biti u skladu sa standardom IEC 60793. Na svjetlovodnim trasama, gdje se polažu novi kablovi, moraju se koristiti svjetlovodna vlakna istog tipa.“, HT smatra da isti nije u skladu s pravilnikom o SDM-u, a s obzirom pa prema istome karakteristike vlakana moraju zadovoljiti i odgovarajuće ITU G.652D preporuke, HT dodatno napominje kako se prilikom izgradnje SDM mreže u praksi koriste vlakna tipa G625D tj. nema potrebe za skupljim G657 vlaknima, osim u kućnim instalacijama gdje se smanjuje radijus savijanja.

Nadalje, uputu kojom se navodi kako u svakom ormaru mora biti na vidljivom mjestu plastificirana shema iz koje mora biti jasno vidljivo gdje svako vlakno završava na drugoj strani (lokacija, prostor, ormar, razdjelnik, konektor) HT smatra nepraktičnim i neprihvatljivim iz razloga što se u praksi u ormare ne postavljaju sheme spajana, već se iste čuvaju u sklopu tehničke dokumentacije, pri čemu se u ormare postavljaju jedino oznake modula i konektora.

Isto tako, HT vezano za navod kojim se traži da zaključni konektor mora biti SC ili LC konektor s APC brušenjem, svjetlovodno povratno gušenje barem 55 dB ili više, ističe kako nije jasno govori se o zaključnom konektoru u dijelu prema korisniku ili u dijelu prema demarkacijskoj točki. U svakom slučaju HT je stava da gušenje treba biti minimalno 65 dB.

HT također predlaže tekst u odjeljku 4.3.4 PRŠI-a (Kabelska kanalizacija) u cijelosti obrisati te uvesti novi tekst u kojem će se naznačiti da se prilikom projektiranja i gradnja optičke mreže u Projektu ista ima projektirati, graditi i koristiti u skladu s u to vrijeme važećim Zakonom o elektroničkim komunikacijama i pripadajućim Pravilnicima. Isto se prvenstveno odnosi na Pravilnik o svjetlovodnim distribucijskim mrežama, Pravilnik o tehničkim uvjetima za kabelsku kanalizaciju, Pravilnik o načinu o uvjetima određivanja zone elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme, zaštitne zone i radijskog koridora te obvezama investitora radova ili gradnje, zatim Pravilnika o načinu i uvjetima za elektronički komunikacijsku

Primjedba se prihvaća.

Primjedba se prihvaća.

Primjedba se prihvaća.

Primjedba se prihvaća.

mrežu poslovnih i stambenih zgrada i Pravilnik o načinu i uvjetima pristupa i zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme kao i ostalim pravilnicima kojima se propisuju tehnički uvjeti za kabelsku kanalizaciju.

Vezano za tražene uvjete za centralne točke naveden u odjeljku Centralne točke, HT napominjemo da trenutno na razini države nije zakonskim ili pod-zakonskim (provedbenim) aktom uređeno na koji način je potrebno osigurati uvjete centralne točke. Međutim, HT napominje da je svakako potrebno osigurati adekvatni prostor za smještaj) demarkacijskog čvora ali se ne slaže da NP definira ovim putem (u nacrtu PRŠI-a) uvjete koje moraju ispuniti prostori za čvorišta, a s obzirom da su uvjeti korištenje već definirani i javno dostupni unutar sljedeće HT-ove standardne ponude: Standardna ponuda Hrvatskog Telekomu d.d. za uslugu izdvojenog pristupa lokalnoj petlji (dostupno na: <https://www.hrvatskitelekom.hr/poslovni/veleprodaja/fiksni-opeartori/regulativa>)

3.) ODABIR INVESTICIJSKOG MODELA

Vezano za Poglavlje 4.5.2 PRŠI-a (odabir investicijskog modela) u kojem je temeljem ocjenjivanja kriterija u Tablici 4-3 (Kriteriji izbora modela financiranja) investicijski model A (privatni DBO) označen kao „posljednji odabir“, HT smatra kako je ovakav pristup sadrži isključivo subjektivan utjecaj, odnosno, nije dana metodologija po kojoj su odabrani kriteriji za ocjenjivanje, a čime bi se moglo smatrati da je izbor istih selektivan.

HT ovim putem iznosi svoj stav kako investicijski model Privatni DBO nikako ne može biti označen kao „posljednji odabir“ već u najmanju ruku drugi po redu odabir (ukoliko je načelna opredijeljenost NP-a za model javno-privatnog partnerstva), a s obzirom da HT smatra da nakon što se u Projekt uključi postojeća slobodna komunikacijska infrastrukture, odnosno, osigura privatni udio sufinanciranja do visine financijskog jaza, traženi udio javnog sufinanciranja, odnosno, iznos državnih potpora bio bi znatno niži nego planirani u opciji izvedbe Projekta putem investicijskog modela B (javni DBO). Unutar OPKK za specifični cilj 2a1 navedena su dva cilja i pokazatelja neposrednih rezultata: I) dodatna kućanstva sa širokopojasnim pristupom od najmanje 30 Mbit/s sa ciljanom vrijednosti od 315.000 kućanstava te ii) Privatna ulaganja koja odgovaraju javnoj potpori za projekte razvoja širokopojasnog pristupa s ciljanom vrijednosti 44,3 mil kn privatnih ulaganja.

Sukladno prethodno navedenom, te s obzirom da investiranje u NGA mreže putem investicijskog modela A ima direktan utjecaj na učinkovito trošenje javnih sredstava i ostvarivanje zadanih ciljeva i neposrednih rezultata HT predlaže da se provedba Projekta implementira putem investicijskog modela A.

Primjedba se ne prihvaća. Upravo zbog toga što ova problematika nije definirana na razini države a vaša Standardna ponuda koju navodite obrađuje problem koolokacijskih prostora koji se po nikakvim kriterijima ne mogu uspoređivati sa pojmom centralne lokacije.

Primljeno na znanje. Bodovanje u tablici izvršeno ja na način da je pojedini kriterij ocijenjen sa 1, 2 ili 3 boda sukladno procjeni koristi koju pojedini model financiranja donosi u odnosu na javni sektor.

u ocjenjivanju subjektivan i selektivan. Smatraju da Privatni DBO mora biti najmanje drugi. Isto tako se predlaže provedba Projekta putem investicijskog modela A.

4.) PRIJEDLOG UGOVORA O NABAVI S ODABRANIM OPERATOROM

S obzirom da sukladno poglavlju 4.1.2 ONP-a *Izrada plana razvoja širokopojasne infrastrukture*, u slučaju odabira investicijskog modela A ili C, konačna verzija PRŠI-a mora sadržavati i prijedlog ugovora koji će biti sklopljen s privatnim operatorom, HT u Prilogu 2. predlaže nacrt takvog ugovora.

HT napominje da je isti formiran na temelju postojećih dostupnih informacija o načinu provedbe ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava iz Europskih strukturnih i investicijskih fondova u Republici Hrvatskoj, a posebice vezano za postojeće informacije o redosljedu aktivnosti vezanih uz provedbu ONP-a. HT također napominje da u prijedlogu ugovora u ovom trenutku nije uvršten način utvrđivanja iznosa potpora odnosno udio potpora, a s obzirom da još uvijek nije obavljen odnosno otvoren poziv za dodjelu bespovratnih sredstava iz Fondova Europske unije od strane Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije. Poziva se NP da ovaj prijedlog Ugovora o nabavi vezan za projektiranje, izgradnju i upravljanje širokopojasnom mrežom od strane HT-a uzme u obzir te da predmetni prijedlog ugovora uključi u konačnu verziju PRŠI-a.

5.) NACRT PRIJEDKOGA UGOVORA ZA ISKAZAN KOMERCIJALNI INTERES

Kao što je navedeno u dijelu A.)-2. ovog dokumenta HT iskazuje komercijalno ulaganje u sljedeće tri godine na području provedbe Projekta te isti specificira kako je traženo u Prilogu B PRŠI-a. HT će prijavu o iskazu tržišnog interesa sukladno izmjenama i dopunama Zakona o elektroničkim komunikacijama (NN 72/17) podnijeti i Ministarstvu i Agenciji, a unutar kojih je u čl 118. uvedena i prekršajna odgovornost operatora koji ne izgradi mrežu velike brzine u skladu s preuzetim obvezama i rokovima, a koje je pisanim putem podnio davatelju državne potpore, Ministarstvu i Agenciji. HT smatra da su opisani postupci u ZEK-u vrlo jasna i dovoljna garancija NP-u da će komercijalni interes od strane HT-a realizirati kako je iskazan.

D) ZAKLJUČAK

- 1.) HT iskazuje interes za sudjelovanjem u Projektu putem investicijskog modela A (Privatni DBO)
- 2.) Dodatno, HT iskazuje komercijalni interes odnosno najavljuje ulaganje u NGA mreže na dijelu prostornog obuhvata Projekta
- 3.) HT predlaže izmjenu i nadopunu kriterija javne za odabir privatnog partnera u Projektu pri čemu je svakako potrebno uvesti dodatni kriterij koji bi specificirao prosječni investicijski trošak po kućanstvu u relativnom značaju od minimalno 20%.

Primjedbe se prihvaća, te će konačna verzija ugovora, koja može, ali ne mora sadržavati pojedine članke vašeg predloženog ugovora (Prilog 2) biti sadržana u konačnoj verziji PRŠI-a.

Primljeno na znanje.

Primljeno na znanje.

Komentari zaprimljeni u javnoj raspravi

Komentar dostavio: VIPnet d.o.o.

Komentar Operatora	Odgovor NP-a
Kategorija: Lokacija demarkacijskih to čaka	
<p>Idejno rješenje širokopojasne mreže prikazano slikom 4-8 predviđa izgradnju jedne demarkacijske točke na području Rijeke.</p> <p>U slučaju izgradnje FTTH temeljene mreže VIPnet je suglasan da je za potrebe izgradnje mreže dovoljna jedna demarkacijska točka, koja će ujedno biti centralna lokacija za grad Rijeku, odnosno pristupni MPOP čvor FTTH mreže.</p> <p>Dodatno, VIPnet smatra da je područje Rijeke moguće izgraditi sa manjim brojem distributivnih čvorova što će se finalno pokazati i u konačnom izvedbenom projektu, a koji ovisi o konačnom broju korisničkih jedinica, te izabranom investicijskom modelu i investitoru, a sukladno napomeni iz PRŠI-a.</p>	<p>Primljena na znanje.</p> <p>Sve navedeno već je uključeno u prvoj verziji PRŠI-a a bit će detaljnije obrađeno u novoj verziji PRŠI-a. Konačan broj čvorova bit će određen izvedbenim projektom otvorene širokopojasne pristupne mreže grada Rijeke.</p>
Kategorija: Struktura i razina maloprodajnih paketa usluga	
<p>Cijene maloprodajnih usluga navedene su u PRŠI-u u Poglavljima 4.6.1 i 4.6.2. Minimalna razina pružanih maloprodajnih usluga i Zahtjev minimalne razine pruženih maloprodajnih usluga u pogledu kvalitete i cijena u izgrađenoj NGA mreži kao polazište imaju podatke o kvaliteti i cijeni maloprodajnih usluga koje su dobivene analizom ponuda paketa raznih operatora iz veljače 2015. godine (vrijednosti iskazane na slici 4-14)</p> <p>U svakodnevnom poslovanju dinamiku kretanja cijena određuje tržište. Isto će vrijediti i za maloprodajne cijene (paketa) usluga koje će se nuditi krajnjim korisnicima usluga posredstvom predmetnih NGA mreža. VIPnet će istu definirati sukladno današnjem trendu određivanja cijena maloprodajnih usluga, koje je moguće da će se mijenjati, ovisno o tržišnim okolnostima i potražnji krajnjih korisnika, pa će se tako i usklađivati.</p> <p>Dodatno tražene, napredne usluge Minimalne razine maloprodajnih usluga u NGA mreži (npr. Video na</p>	<p>Primljeno na znanje.</p>

<p>zahtjev, HD TV) bit će u potpunosti podržane na području pokrivenosti optičkom mrežom (FTTH rješenje), a u iznimnim slučajevima gdje zbog konfiguracije terena nije isplativo graditi FTTH mrežu, postižu se uštede korištenjem mobilne mreže i LTE tehnologije. Ovisno o razvoju mogućnosti pružanja usluga na LTE tehnologiji, VIPnet će u narednim razdobljima nuditi korisnicima obuhvaćenim LTE tehnologijom i ostale dodatne usluge uz značajno smanjenje troškova.</p> <p>Vezano na PRŠI, poglavlje 4.6.2 Zahtjev minimalne razine pruženih maloprodajnih usluga u pogledu kvalitete i cijena u izgrađenoj NGA mreži, VIPnet je spreman u potpunosti podržati zahtijevanu minimalnu razinu pruženih maloprodajnih usluga na NGA širokopojasnoj mreži. Ovim putem želimo dodatno naglasiti da je VIPnet FTTH tehnologijom spreman ponuditi osnovnu maloprodajnu uslugu širokopojasnog pristupa internetu velikih brzina minimalne brzine od 100 Mbit/s za krajnje korisnike na ciljanom području provedbe projekta, što je znatno pogodnije za korisnike od trenutno analiziranih minimalnih brzina u paketima ostalih operatora.</p>	
<p>Kategorija: Veleprodajnih uvjeta pristupa</p>	
<p>Sve veleprodajne usluge navedene u Tablici 4-4 u poglavlju 4.7.3 PRŠI-ja (Obvezni skup podržanih veleprodajnih usluga) koje su kompatibilne s tehnologijama koje će VIPnet koristiti u realizaciji projekta, bit će podržane.</p> <p>Pri definiranju dostupnih veleprodajnih usluga VIPnet će voditi računa o svim obvezama operatora koje proizlaze iz ONP-a i primjenjivih zakonskih i podzakonskih propisa.</p> <p>Bez obzira na tablicu 4-4 iz poglavlja 4.7.3 PRŠI-ja u kojoj su jasno definirane obvezne veleprodajne usluge sukladno ONP-u, opreza radi VIPnet upozorava na tablicu 1-4 iz poglavlja 1.6.5 u kojoj se navode mogući veleprodajni proizvodi po tehnologijama, a prema kojoj je VULA usluga dostupna za sve žične i bežične tehnologije. VIPnet pretpostavlja da se takva dostupnost zapravo odnosi na bitstream pristup, a ne VULA uslugu (s obzirom da za određene tehnologije nije uopće jasno što bi ta usluga mogla biti) pa je u konačnoj verziji PRŠI-ja isto potrebno jasnije navesti.</p> <p>Vezano uz pravila određivanja i nadzora veleprodajnih naknada, VIPnet ističe da je za većinu veleprodajnih usluga HAKOM već odredio iznose naknada te će se iste, sukladno uputama iz ONP-a, smjernicama HAKOM-a o načelima veleprodajnog pristupa i veleprodajnog određivanja naknada te opisu iz poglavlja 4.7.4 PRŠI-ja, primjenjivati i za veleprodajne usluge na novoizgrađenoj mreži. Pri tome VIPnet ostavlja mogućnost određivanja i drugačijih naknada ovisno o tržišnim trendovima i razvoju određenih veleprodajnih usluga</p>	<p>Primljeno na znanje.</p> <p>Primjedba se prihvaća. U konačnoj verziji PRŠI-a u tablici 1.5 će s brisati tekst „<i>uključujući VULA</i>“.</p> <p>Primljeno na znanje.</p>

<p>(primjerice bitstream u mobilnoj mreži) s obzirom da se finalizacija izgradnje mreže očekuje 2020. godine, a ONP-om je određeno da je najkasnije 6 mjeseci prije nego mreža postane operativna potrebno s HAKOM-om finalizirati veleprodajni model i odgovarajuće naknade.</p> <p>Dodatno, u poglavlju 4.6.2 (Minimalna razina pružanih maloprodajnih usluga) navodi se kako bi se veleprodajne naknade bitstream usluge trebale kretati u rasponu od 35 do 40% iznosa maloprodajne cijene koju plaća krajnji korisnik, bez navođenja bilo kakvih izračuna i/ili pojašnjenja na kojima bi se navedeni zahtjev temeljio. Vipnet smatra kako navedeni zahtjev nije u skladu sa strukturnim pravilima ONP-a i pravilima definiranim u poglavlju 4.7.4 PRŠI-ja gdje je detaljno opisan postupak određivanja veleprodajnih naknada pa je stoga navedeni zahtjev o rasponu kretanja veleprodajnih naknada potrebno izbaciti iz konačne verzije PRŠI-ja.</p>	<p>Zadnja rečenica u poglavlju 4.6.2 bit će brisana u konačnoj verziji PRŠI-a.</p>
<p>Kategorija: Korištenje postojeće infrastrukture</p>	
<p>Na navedenom području obuhvata ovog projekta VIPnet nema postojeće vlastite kabelske kanalizacije.</p>	<p>Primljeno na znanje.</p>
<p>Kategorija: Ostalo</p>	
<p>Opći komentari</p> <p>Nositelju projekta ukazujemo na činjenicu da je Okvirni nacionalni program za razvoj infrastrukture širokopojasnog pristupa u područjima u kojima ne postoji dostatan komercijalni interes za ulaganja (dalje: ONP) usvojen Odlukom Vlade RH, te objavljen u Narodnim novinama br. 68/16. Stoga, ONP iz 2014. godine na kojeg se Nositelj programa u određenim dijelovima PRŠI-ja, te u listi referentne literature poziva nije aktualan, pa bi prije odobrenja konačne verzije PRŠI-ja od strane NOPa, isti trebalo uskladiti sa važećim ONPom. Dodatno, upućujemo nositelja projekta da provjeri sa NOP-om da li je po usklađivanju sa važećim ONP-om potrebno ponoviti javnu raspravu u svrhu postizanja pravne sigurnosti.</p> <p>Dodatno, Nositelju projekta skrećemo pozornost na činjenicu da broj korisničkih jedinica (potencijalnih priključaka) koji je korišten u PRŠI-ju, a uključuje privatne korisnike, gospodarske subjekte i javne korisnike, nije konzistentan kroz cijeli tekst PRŠI-ja (npr. Tablica 5-1 i Tablica 4-1). Uz to podaci o potencijalnim priključcima značajno su veći od naših podataka, što se reflektira na financijske parametre (vidjeti komentar poglavlja 5).</p> <p>Ovaj PRŠI kao prilog ne sadrži prijedlog Ugovora o javnim radovima za projektiranje, izgradnju i upravljanje</p>	<p>Primljeno na znanje.</p> <p>U konačnoj verziji PRŠI-a bit će unesena potrebne ispravke te ažuriran popis korištene literature. NP naglašava da je 14. ožujka 2017. izvršen preliminarnu provjera predmetnog PRŠI-a od strane NOP-a.</p> <p>Primljeno na znanje.</p>

širokopojasnom infrastrukturom na području klastera. Naime, Ugovor je neophodan prilog PRŠI-ja, kako bi svi zainteresirani dionici u javnoj raspravi mogli dati prijedloge na bitne sastojke ugovora, te kako bi se Nositelj projekta što efikasnije pripremio za postupak javne nabave, te na taj način izbjegao eventualne žalbe u postupku javne nabave. Isto napominjemo da je u slučaju odabira modela C Ugovorom primjerice potrebno utvrditi imenovanje glavnog nadzornog inženjera i ostale obveze sukladno pozitivnim zakonskim propisima.

Napominjemo da su primjeri ugovora raspoloživi na stranicama javnih rasprava ili putem HAKOM-ovih stranica koje su poveznica na javne rasprave ostalih klastera, npr <https://nop.hakom.hr/aktualnosti/39?t=1&page=4>. Međutim navedene ugovore treba uzeti s oprezom iz razloga što ih je Vipnet vrlo detaljno kroz provedene javne rasprava analizirao i komentirao s obzirom da nisu u cijelosti bili usklađeni sa primjenjivim pravnim propisima.

Obzirom da je NP propustio priliku da na javnom savjetovanju omogući zainteresiranim dionicima sudjelovanje u navedenom, VIPnet svakako upućuje Nositelja projekta na Zakon o javnoj nabavi koji javnim naručiteljima sukladno članku 198 omogućuje prethodnu analizu tržišta. Istim je člankom propisano: „Prije pokretanja postupka javne nabave javni naručitelj u pravilu povodi analizu tržišta u svrhu pripreme nabave i informiranja gospodarskih subjekata o svojim planovima i zahtjevima u vezi s nabavom. Javni naručitelj smije tražiti ili prihvatiti savjet neovisnih stručnjaka, nadležnih tijela ili sudionika na tržištu koji može koristiti u planiranju i provedbi postupka nabave te izrade dokumentacije o nabavi, pod uvjetom da takvi savjeti ne dovode do narušavanja tržišnog natjecanja te da ne krše načela zabrane diskriminacije i transparentnosti.“ Iz navedenog razloga je također potrebno dobiti potvrdu NOP-a da li je potrebno ponovno provoditi javnu raspravu jer ukoliko ugovor bude sastavni dio finalnog teksta PRŠI, zainteresirani sudionici neće biti u mogućnosti dati svoje komentare

Primjedba se prihvaća.
NP će obavijestiti sve sudionike javne rasprave i NOP, te ostale zainteresirane dionike o odabranom investicijskom modelu po završetku izrade konačne verzije PRŠI-a u kojem će biti navedeni i konačni kriteriji za odabir ponude ukoliko će odabrani model biti model A.
NP je itekako stalo da njegov projekti budu sufinancirani od strane fondova EU. U skladu sa tom činjenicom poglavlje 4.8.2 bit će temeljito dorađeno tako da se predmetni kriteriji, maksimalno koliko je to moguće stave u korelaciju sa kriterijima za sufinanciranje projekta sa EU sredstvima a koji nisu bili poznati kod izrade prve verzije PRŠI-a.

<p>1.5.3 Očekivana mrežna arhitektura i potencijalne tehnologije</p> <p>Na stranici 18 PRŠI navedeno je „NGA mrežama za ultrabrzi pristup, putem kojih je moguće pouzdano osigurati brzine >od 100Mbit/s, po današnjem stanju tehnike mogu se smatrati: „...“svjetlovodne mreže do ruba (eng. fiber-to-the-curb - FTTC) u kombinaciji sa naprednim kabelskim mrežama (minimalno s DOCSIS 3.0 standardom) ili VDSL, sa ograničenjem udaljenosti od kabineta (eng. curb) do krajnjeg korisnika maksimalno 1km i dovoljno malim brojem krajnjih korisnika na ukupnom vodu“ .</p> <p>Dodatno, u tablici 1-1 Kategorizacija tehnologija prema ostvarivoj razini pristupa navedeno je da su prosječne brzine, dolazni smjer, tehnologijom VDSL (FTTC) 40- 80 Mbit/s, a odlazni smjer 16-40 Mbit/s, a tehnologijom VDSL-2 (FTTC) dolazni smjer 100Mbit/s, a odlazni smjer 40Mbit/s. Prethodni navodi iz PRŠI-a nisu utemeljeni. Naime, VDSL tehnologija, čak i na jako kratkim udaljenostima od krajnjih korisnika ne može omogućiti brzine od 100 Mbit/s. Ako bi uz VDSL primijenili i određene tehnologije koje omogućuju veće brzine na bakrenoj pristupnoj mreži (vectoring ili G.fast), navedeno rješenje bi zahtijevalo postavljanje aktivne opreme još bliže krajnjim korisnicima (do 200 m), odnosno postavljanje velikog broja uličnih ormarića za smještaj takve opreme, što svakako poskupljuje gradnju takve mreže i predstavlja neučinkovitu gradnju. Čak i u slučaju takve gradnje, navedene brzine su ostvarive po pojedinom priključku, ali ne kao prosječne vrijednosti za veći broj kućanstava.</p> <p>Dodatno, VIPnet smatra da primjenom VDSL-a neće biti moguće ostvariti cilj DAE da 50 % korisnika koristi ultrabrzi Internet tj. brzine od 100 Mbit/s. Isto temeljimo na relevantnoj studiji Mikac V. et al., Capacity analysis of RT-based VDSL2 copper access networks, In Proc. of SoftCOM 2014 Conference, Split, Croatia, p.p. 1 – 5. Sept. 17 – 19, 2014 FER. Predmetna studija navodi preporučene vrijednosti parametara za implementaciju raznih tehnologija (xDSL), a rezultati su podržani laboratorijskim mjerenjima. Prikazani rezultati navedeni su kao korisne informacije za projektante i relevantne regulatorne agencije. U studiji se, u poglavlju 4 C (Optimal VDSL2 profiles for the FTTN applications) navode rezultati ispitivanja, prema kojima se brzine kojima se definira sivo područje (30 Mbit/s na postojećoj i 40 Mbit/s na novoj infrastrukturi) mogu postići na udaljenosti 300 m od čvora pristupne mreže.</p> <p>Iz navedenih razloga, VIPnet svakako preporuča NP-u da u skladu sa raspoloživim podacima provjeri stvarnu dostupnost usluga brzog i ultra brzog interneta na području obuhvata projekta, odnosno ispravno definira eventualne sive zone, kako neki krajnji korisnici ne bi neopravdano izostali iz obuhvata projekta.</p> <p>Na stranici 18 navedeno je i „NGA mrežama za ultrabrzi pristup, putem kojih je moguće pouzdano osigurati brzine >od 100Mbit/s, po današnjem stanju tehnike mogu se smatrati:“...“određene napredne bežične</p>	<p>Primljeno na znanje</p> <p>Primjedba se prihvaća. U konačnoj verziji PRŠI-a iznosi za prijenosne brzine u tablici 1-1 će biti korigirani.</p> <p>Primljeno na znanje. Suglasni smo sa činjenicom da samo primjena VDSL2-17a tehnologije pa čak i one u skladu sa ITU Preporukom G.993.5 u našim realnim uvjetima ne može ostvariti drugi cilj Strategije (da 50% kućanstava u RH budu korisnici usluge pristupa internetu sa brzinom od 100 Mbit/s ili većom).</p> <p>Primljeno na znanje.</p> <p>Primjedba se prihvaća U konačnoj verziji PRŠI-a</p>
--	--

<p>mreže sa ograničenjem udaljenosti od bazne stanice (eng. distance to the pole) do krajnjeg korisnika maksimalno 1km i dovoljno malim brojem krajnjih korisnika na ukupnom vodu (eng. shared media).“ VIPnet smatra da nema osnove za ovako ograničenje na 1km obzirom da moguće ostvarene brzine na nekoj udaljenosti uvelike ovise o izboru antenskog sustava i korištenog pojačala, korištenom frekvencijskom pojasu, konfiguraciji terena, blizini drugih baznih postaja itd. Tehnologije LTE/4G pristupa također će u budućnosti omogućiti veće (pa i ultrabrze, veće od 100 Mbit/s) brzine krajnjim korisnicima, tako da je u područjima niske gustoće naseljenosti LTE/4G ozbiljna alternativa za pružanje usluga, pa i ultrabrzih brzina. Uz tehnologije MIMO, naprednih antenskih sustava, Carrier Aggregationa (spajanja kapaciteta iz više raspoloživih spektara) te proširenja dostupnog spektra (kroz program druge Digitalne Dividende) i uz uređaje LTE kategorije 6 i novije, moguće su brzine veće od 300 Mbit/s po krajnjem korisniku.</p>	<p>ograničenje od 1 km će biti brisano</p>
<p>2.3. Ciljevi projekta</p> <p>Ciljevi projekta pozivaju se na ciljeve strateških dokumenata, odnosno ciljeve kako ih definiraju DAE 2020 i Strategija razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj. Oba dokumenta kao cilj navode pokrivenost pristupnim mrežama sljedeće generacije (NGA – Next Generation Access Networks), koje omogućuju pristup internetu brzinama većim od 30 Mbit/s za sve stanovnike te da najmanje 50% kućanstava budu korisnici usluge pristupa internetu brzinom od 100 Mbit/s ili većom.</p> <p>Kako bi se ostvario cilj od 50% kućanstava korisnika interneta bržeg od 100 Mbit/s potrebno je izgraditi mrežu koja omogućava te brzine za barem 70-80 % kućanstava. Kako bi se postigla visoka pokrivenost za 70 -80% kućanstava, od esencijalne je važnosti definicija obujma projekta, kao i korištene tehnologije.</p> <p>Prema ONPu siva područja teoretski mogu biti do udaljenosti od maksimalno 800 metara od pristupnih čvorova uz primjenu VDSL tehnologije. To je teoretski maksimum, ali u praksi je potrebno provesti provjeru navedenog stanja na terenu. S obzirom da je ciljeve DAE nemoguće postići bez brzina od 100 Mbit/s, siva područja bi prema trenutnoj definiciji trebala biti što manja kako bi se omogućila gradnja pristupne mreže s brzinama iznad 100 Mbit/s na znatno većem području RH. Neopravdano proširivanje sivih područja može dovesti do situacije u kojoj će korisnici iz današnjih crnih i bijelih područja za 2-3 godine imati brzine od 100 Mbit/s i više, dok će korisnici u sivim područjima ostati na znatno nižim brzinama. Stoga će takva područja za nekoliko godina zapravo postati bijela, ali tada više neće biti na raspolaganju bespovratnih sredstava iz EU fondova s kojima bi mogli izgraditi novu pristupnu mrežu u navedenim područjima. Dodatno, neutemeljeno proširivanje sivih područja može dovesti do istiskivanja drugih potencijalnih operatora-investitora s obzirom da im investiranje u sužena bijela područja nije isplativo.</p> <p>Navedeni problem je prisutan u bilo kojem od investicijskih modela (A,B ili C).</p> <p>Vežano na to, u poglavlju 1.6.4 Ciljana razina podržanog širokopojasnog pristupa (značajni iskorak) spominje</p>	<p>Primljeno na znanje.</p>

<p>se potreba osiguranja nadogradnje pasivne infrastrukture kako bi već u kratkoročnom razdoblju od 5 godina nakon izgradnje ponuditelji usluga mogli svim krajnjim korisnicima omogućiti kapacitete prijenosa od najmanje 100 Mbit/s, a za 50% korisnika 1 Gbit/s.</p> <p>Kao što je u komentaru Strukture i razine maloprodajnih paketa već navedeno, VIPnet je spreman ponuditi osnovnu maloprodajnu uslugu širokopojasnog pristupa internetu velikih brzina minimalne brzine od 100 Mbit/s za krajnje korisnike na ciljanom području provedbe projekta. Ističemo da se FTTH P2MP (GPON) tehnologijom, korištenom u skladu sa Pravilnikom o SDM-u , mogu se postići vrlo kompetitivne brzine, uz umjerene cijene. Temeljem vlastitog iskustva iz prakse u komercijalnoj gradnji ovom tehnologijom VIPnet ističe te potvrđuje da se FTTH/GPON tehnologijom već sad postižu brzine od 500 Mbit/s po korisniku što je i značajno više od opisanih brzina u PRŠlu. Dodatno, VIPnet ističe da tehnologija FTTH/GPON omogućava simetrične brzine u dolaznom i odlaznom smjeru, a sve to uz bitno manje troškove implementacije i održavanja u odnosu na P2P rješenje, koje se može dodatno primijeniti za potrebe gigabitnih brzina.</p> <p>Sukladno navedenom, FTTH/GPON je tehnologija koja već sad omogućava i tehnički i financijski izuzetno kvalitetan ultrabrzi pristup internetu kojim se postižu dugoročne potrebe korisnika za ultrabrzim internetom..</p>	
<p>3.4.4 HAKOM Interaktivni portal</p> <p>U prikazu podataka korišteni su podaci preuzeti sa HAKOM portala na dan 25.9.2016. g. VIPnet smatra da je u završnoj verziji PRŠI-ja potrebno unijeti posljednje važeće podatke.</p>	<p>Primjedba se prihvaća. U konačnoj verziji PRŠI-a bit će uneseni zadnji</p>

	važeci podaci.
<p>4.3.3 Beži na mreža</p> <p>„Pod točkom 1) navedeno je: U slučaju planiranja i izgradnje otvorene širokopojasne mreže s bežičnom tehnologijom potrebno je osigurati pokrivanje ukupnih potreba za prijenos podataka svim zainteresiranim krajnjim korisnicima na tom području i mogućnost povećanja potrebne prijenosne propusnosti do tri puta od ukupne propusnosti svih zainteresiranih korisnika na području uz osiguranje garantiranih brzina i kvalitete usluga.“</p> <p>Izraz „pojasna širina svih zainteresiranih korisnika“ nije dovoljno precizno definiran te bi mogao dovesti do krivog tumačenja. Bežična mreža (u našem slučaju LTE) kapacitivno se dimenzionira da svi korisnici na ciljanom području imaju dostupnu barem minimalnu zahtijevanu brzinu pristupa. Kapacitet i maksimalne dostupne brzine u bežičnim mrežama ne ovise samo o širini korištenog frekvencijskog pojasa, te se za povećanje kapaciteta i maksimalnih ostvarivih brzina ne bi trebalo uvjetovati povećanje pojasne širine jer se ono može ostvariti i drugim metodama npr. korištenjem viših modulacija, naprednijih antenskih sustava ili nadogradnjom postojećih tehnologija. Također, obzirom da korisnici mreži pristupaju stohastički, maksimalni kapacitet (ostvarive brzine) se planira kao postotak umnoška broja korisnika na području i zahtijevanih pristupnih brzina.</p>	<p>Primjedba se prihvaća. U konačnoj verziji PRŠI-a uvjet da potreba prijenosna propusnost bude tri puta veća od ukupne svih zainteresiranih korisnika bit će brisana. Osim toga od bežičnih mreža zahtijevati će se ista kakvoća usluga i garancija prijenosnih brzina kao u žičnim mrežama.</p>
<p>4.3.3 Svjetlovodna mreža</p> <p>Pod točkom 1) navedeno je: „U slučaju svjetlovodnog povezivanja krajnjih korisnika sa središnjom točkom do objekata treba voditi kabele sa sljedećim brojem svjetlovodnih niti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • do objekata samo s domaćinstvima: barem 1 par svjetlovodnih niti, odnosno barem 2 niti po domaćinstvu, u skladu sa pravilnikom o svjetlovodnim distribucijskim mrežama. • do objekata s tvrtkama ili institucijama: najmanje 2 para svjetlovodnih niti, odnosno barem 4 niti po tvrtki ili ustanovi.“ <p>VIPnet napominje da planiranje i izgradnja FTTH mreže na gore opisan način nije u skladu sa Pravilnikom o svjetlovodnim distribucijskim mrežama (NN 57/14, dalje: Pravilnik o SDM-u) gdje je člankom 6 stavak 1 propisano da se za svaku korisničku jedinicu mora projektirati minimalno kapacitet od 1,2 svjetlovodne niti, a u čl.16 istog Pravilnika stoji da se navedena obveza primjenjuje samo ukoliko područje obuhvata ima potencijal veći od 500 korisničkih jedinica/km².</p> <p>Slijedom rečenog zahtjev o potrebnom broju optičkih vlakana (1 odnosno 2 para) potrebno je uskladiti sa Pravilnikom o SDM-u.</p>	<p>Primjedba se prihvaća. U konačnoj verziji PRŠI-a broj svjetlovodnih niti biti će usklađen sa važećim Pravilnikom. Pri čemu treba naglasiti da se istim definira minimalni broj niti.</p>

<p>4.5 Definiranje investicijskog modela, zajedno sa obrazloženjem odabira</p> <p>Prilikom odabira investicijskog modela potrebno je uzeti u obzir kompleksnost projekta s jedne strane, i raspoloživa znanja, iskustvo i investicijski potencijal s druge strane. Stoga je preporuka VIPneta da se kao investicijski model bira model A Privatni model.</p> <p>Privatni operatori imaju dostatno znanje, iskustvo i kapacitete za provedbu potrebnih aktivnosti na projektiranju, izgradnji, upravljanju i održavanju mreže čim se smanjuje opterećenje na operativne kapacitete u tijelima NP-a, te osigurava kvalitetno izvođenje i dovršenje projekta.</p> <p>Obzirom na investicijske troškove i potrebne iznose potpora u projektima, cijelu financijsku konstrukciju lakše je zatvoriti uz potporu privatnog operatora koji u određenom dijelu sufinancira izgradnju mreže čime su javni investicijski troškovi niži, odnosno nestaje utjecaj na javni dug. Dodatno, privatni operator će podržati predfinanciranje troškova koji nastaju na projektu do trenutka isplate potpora.</p>	<p>Primljeno na znanje.</p>
<p>4.5.1 Investicijski modeli i tehnologije</p> <p>Navod: „Također, u dokumentima se navodi moguća veza između odabranih tehnologija, područja i primijenjenog modela. U tom smislu sve tehnologije osim FTTC i FTTH povezane su s privatnim DBO modelom dok je FTTH povezan s javnim DBO modelom, a uz JPP/koncesiju se vežu FTTC i FTTH“ ne stoji jer prema važećem ONP-u ne postoji navedeno ograničenje u pogledu odabrane tehnologije i investicijskog modela.</p>	<p>Primjedba se prihvaća.</p>
<p>4.5.2 Odabir investicijskog modela</p> <p>U Modelu A je predviđeno da se širokopojasnom mrežom upravlja po veleprodajnom poslovnom modelu, ali, kao što je navedeno u PRŠI-ju, u modelu A operator može pružati i maloprodajne usluge. Bitno je naglasiti da je obveza operatora, prema ONP-u, poglavlje 2.6.1 Obvezni skup podržanih veleprodajnih usluga „U investicijskom modelu A, u kojem se operatoru mreže izgrađene uz potpore dozvoljava ponuda maloprodajnih usluga, veleprodajne usluge moraju biti dostupne barem 6 mjeseci prije nego što mreža postane operativna, u skladu s Preporukom Europske komisije o reguliranom pristupu NGA mrežama [26]. Citat navedene fusnote [26] :S ciljem da operator mreže koji je ujedno i pružatelj usluga na maloprodajnom tržištu ne stekne prednost na maloprodajnom tržištu u odnosu na ostale operatore korisnike veleprodajnih usluga putem novoizgrađene NGA mreže.“ Time će i u Modelu A operator omogućiti jednake uvjete pristupa mreži i pružanja usluga krajnjim korisnicima na maloprodajnom razini ostalim operatorima, čime su osigurani uvjeti za maksimalnu kompetitivnost operatora, a time i dobrobit za krajnje korisnike usluga na maloprodajnom tržištu.</p> <p>U PRŠI-ju je navedeno:</p>	<p>Primljeno na znanje.</p>
<p>„Također, treba naglasiti da je iznos bespovratne pomoći iz fondova EU najveći prilikom upotrebe modela javno-privatnog partnerstva, zatim tradicionalnog modela zaduživanja javnog sektora, a najmanja</p>	<p>Primjedba se prihvaća. U konačnoj verziji PRŠI-a predmetni</p>

<p>bespovratna sredstva ostvaruje privatni sektor. Diskontna stopa kod modela javno-privatnog partnerstva veća je nego u slučaju tradicionalnog modela financiranja, te je zbog toga izračunati financijski jaz temeljem kojeg se dodjeljuju sredstva bespovratne pomoći veći. Stoga je i konačan preostali iznos koji treba podmiriti nacionalno gospodarstvo (nacionalna komponenta) odnosno u konačnici krajnji korisnici najveći u slučaju modela privatnog DBOa (kroz povećane cijene usluga).“ Sa navedenim tvrdnjama se ne možemo složiti jer nigdje u važećem ONPu nije navedeno različito sufinanciranje pojedinih tipova investicijskih modela u odnosu na diskontnu stopu, a kao što je detaljno objašnjeno u komentaru poglavlja 5.2 :“...da bi se utvrdile specifične financijske diskontne stope, države članice procjenjuju prosječni dugoročni povrat iz alternativne, nerizične košare investicija, bilo domaćih ili međunarodnih, a koje smatraju najrelevantnijima. Korisnicima treba dati na raspolaganje informacije o različitim financijskih diskontnim stopama.“</p> <p>Dodatno, naglašavamo da u predmetu Europske komisije „Državna potpora SA.38626 (2015/N)- Hrvatska-Nacionalni plan za širokopojasnu mrežu“ http://www.mppi.hr/UserDocsImages/EK-ONP-potpoda-odobrenje.pdf navedeno je da će veći intenzitet potpore biti omogućen za mreže FTTH, te se stoga intenzitet potpore ne veže uz odabir investicijskog modela, nego uz tehnologiju. Slijedom navedenog molimo da se gornja tvrdnja briše ili na ispravan način korigira.</p>	<p>sporni tekst bit će brisan.</p>
<p>4.8 Specifikacija postupka i kriterija javne nabave</p> <p>U PRŠlji stoji navod: U skladu s preporukom ONP-a Nositelj projekta je tijekom pripreme faze dužan specificirati postupak javne nabave i kriterije odabira ponude te to svim zainteresiranim stranama staviti na uvid kroz postupak javne rasprave.</p> <p>VIPnet ističe da je ONPom propisano da kroz specifikaciju predmeta javne nabave za odabir operatora u investicijskom modelu A i C, NP-ovi moraju precizno formalizirati sve zahtjeve koje izgrađene širokopojasne mreže, odnosno operatori tih mreža moraju ispuniti, a s obzirom na strukturalna pravila Okvirnog programa specificirana ovim dokumentom i lokalne potrebe. Ti zahtjevi naknadno trebaju biti specificirani ugovorom o javnoj nabavi koji će biti sklopljen s odabranim operatorom.</p> <p>Također, u svrhu odabira operatora u investicijskom modelu A i C, NP-ovi su dužni detalje postupka javne nabave, što obuhvaća i ekonomske kriterije odabira najpovoljnije ponude, specificirati tijekom pripreme faze projekta (kroz PRŠI), te ga svim zainteresiranim stranama staviti na uvid kroz postupak javne rasprave (vidi poglavlje 2.5.4). Prilikom definiranja kriterija odabira ekonomski najpovoljnije ponude</p> <p>Drugim riječima NP je već kroz PRŠI trebao definirati i specificirati uvjete sposobnosti gospodarskih subjekata i kriterije odabira, koje je isto tako bilo potrebno kvantificirati. Kao što je ranije navedeno PRŠI treba sadržavati budući Ugovor, a sve sukladno zahtjevima ONP-a.</p> <p>Stoga, obzirom da u PRŠlji nisu detaljno razrađene odredbe o sposobnosti ponuditelja temeljene na</p>	<p>Primjedba se prihvaća.</p> <p>U konačnoj verziji PRŠI-a će biti definiran investicijski model te svi potrebni kvantitativni kriteriji za odabir ekonomski najpovoljnije ponude, te prijedlog teksta Ugovora između NP i privatnog partnera. Vaš prijedlog kriterija pri tome će biti uzet u obzira ali će NP voditi računa i o specifičnim kriterijima odabira unutar investicijskog prioriteta 2a1 jer je NP u interesu da projekt bude sufinanciran EU sredstvima.</p>

Zakonu o javnoj nabavi (NN 120/16), koje su neophodne za provođenje postupka javne nabave, nego isključivo kvalitativan kriterij za odabir ekonomski najpovoljnije ponude, a koji nije kvantificiran, u Prilogu 2 dostavljamo naš prijedlog Kriterija za odabir ekonomski najpovoljnije ponude. Ovdje ističemo da je ONPom ostavljena obveza NPovima da samostalno odrede kvantitativni karakter kriterija. Obzirom da isto nije utvrđeno, navedeno smatramo velikim nedostatkom PRŠlja, jer kriteriji bi trebali biti dostupni svim dionicima u javnoj raspravi kako bi svi mogli ravnopravno davati adekvatne primjedbe, te da se postigne cilj i svrha javne rasprave u vidu definiranja kriterija javne nabave.

U navedenom Priritku 2 dostavljamo specifikaciju kriterija ekonomski najpovoljnije ponude u svrhu efikasnijeg ispunjenja ciljeva te postizanja željene gigabitne povezanosti unutar obuhvata projekta.

VIPnet u nastavku daje svoje pojašnjenje. Prilikom provedbe postupka javne nabave za odabir operatora, primijenit će se kriterij ekonomski najpovoljnije ponude. VIPnet se slaže, kao što je navedeno i u ONPu, da traženi iznos potpora mora imati najveći relativni značaj, ali smatramo da predloženo tehnološko rješenje, njegova kvaliteta i dugoročnost moraju imati donekle isti (ako ne i jednak) udio.

Tehnološko rješenje mora podržati osnovne ciljeve OPKK (Operativni program Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020) tj. smanjiti digitalni jaz između urbanih i ruralnih područja, jaz između RH i EU, te raspoloživim bespovratnim sredstvima omogućiti pravovremeno ispunjenje ciljeva koji su uvodno navedeni na korist krajnjih korisnika i društva u cjelini.

Pri postavljanju kriterija koji se primjenjuju za odabir ponude naručitelj treba postupati u skladu sa sljedećim načelima:

1. Jednaki tretman i zabrana diskriminacije – kriteriji za odabir ponude ne smiju biti diskriminirajući i ne smiju narušavati slobodu tržišnog natjecanja;
2. Transparentnost – kriteriji za odabir ponude moraju biti unaprijed određeni i objavljeni.

Svrha ovakvoga postupanja je osigurati da:

- a) potencijalni ponuditelji mogu pripremiti ponude na prikladan način u svrhu što boljeg zadovoljavanja postavljenih prioriteta od strane naručitelja;
- b) evaluacija ponuda bude provedena na transparentan način, te što objektivnije;
- c) relevantni dionici (primjerice, žalbeno tijelo, revizori, unutarnje kontrole, druga tijela vlasti s različitim nadzornim funkcijama ili gospodarski subjekti) mogu nadzirati postupak u svrhu

sprječavanja uporabe diskriminacijskih kriterija.

Kada se odabire ekonomski najpovoljnija ponuda naručitelj ekonomsku prednost pojedine ponude mjeri i uspoređuje s odabranim kriterijima vezanim uz predmet nabave koji služe za identificiranje „najbolje“ ponude. Pri korištenju kriterija ENP-a naručitelj osim cijene uzima u obzir i druge kriterije poput tehnološkog rješenja, kvalitete, roka isporuke ili usluga nakon prodaje. Svakom odabranom kriteriju naručitelj pridaje relativni značaj koji odražava njegovu relativnu važnost u odnosu na druge kriterije.

Svrha kriterija ENP-a jest odabrati ponudu koja nudi najveću vrijednost za uloženi novac. Vrijednost za novac znači optimalnu kombinaciju različitih kriterija (vezanih ili nevezanih uz troškove) koji zajedno zadovoljavaju zahtjeve naručitelja. Smisao traženja vrijednosti za novac jest u tome da naručitelji teže nabavi optimalne kombinacije značajki koje zadovoljavaju njihove potrebe. Dakle, različita kvaliteta, troškovi, dugovječnost, izdržljivost, itd. različitih proizvoda koji se nude mjere se u odnosu na njihov trošak. U nekim slučajevima mudrije je platiti više za proizvod s niskim troškovima održavanja, nego platiti manje za proizvod s visokim troškovima održavanja, jer će kroz period amortizacije početno skuplji proizvod za naručitelja u pravilu biti ukupno jeftiniji. To je upravo slučaj odabira FTTH tehnologije, koja je primarno skuplja, ali dugoročno je trajno rješenje, uz manje troškove održavanja te stoga u konačnici predstavlja ekonomski povoljnije rješenje.

Bitno je napomenuti da kod ekonomski najpovoljnije ponude ne mora svaki kriterij dodjele biti čisto ekonomske prirode. Javni naručitelj ne može zanemariti činjenicu kako faktori koji nisu isključivo ekonomski, nego primjerice inovativni ili tehnološko razvijeni mogu utjecati na dodanu vrijednost ponude koju ona ima za naručitelja.

Drugim riječima, odabrani kriteriji moraju imati za cilj prepoznavanje ENP-a, odnosno ponude koja nudi najbolju vrijednost za novac, i ne može imati za cilj neke druge namjene. Ova činjenica uvijek se iznova naglašava u presudama Europskoga suda.

Upućujemo i na primjer iz domaće prakse s osvrtnom na Rješenje DKOM-a, KLASA: UP/II-034-02/12-01/301 od 12. lipnja 2012., gdje je naručitelj odredio predmet nabave i to cjelovito rješenje javne telekomunikacijske usluge za potrebe naručitelja. Kriteriji odabira je ENP.

Žalitelj u žalbi navodi da je ENP diskriminirajuće postavljen te da se istim omogućava prednost samo jednom tržišno najvećem operatoru koji na tržištu posluje godinama i koji će ostvariti najveći broj bodova u nadmetanju. DKOM je utvrdio da predmetni kriteriji nisu sukladni ZJN, odnosno temeljnim načelima javne nabave, te da naručitelj nije odredio vrijednosne pokazatelje na način da bi isti bili objektivni i omogućili

ravnopravno tržišno natjecanje.

Kako bi bila zajamčena objektivnost kriterija koji se primjenjuju, te kako bi se spriječila neograničena sloboda izbora naručitelju, kriteriji moraju biti oblikovani na precizan i što mjerljiviji način, tj. na način koji omogućava da ponuditelji pripremaju ponude uzimajući u obzir način na koji će se obavljati ocjena/evaluacija ponuda. Što su kriteriji objektivniji, precizniji i mjerljiviji, to je manja mogućnost donošenja diskriminatornih i proizvoljnih odluka.

Praktično govoreći, kriteriji koje naručitelj može primijeniti pri odabiru ENP-a određuju se tako da zadovoljavaju postavljene specifikacije. Naručitelj može u specifikaciji odrediti minimalne tehničke karakteristike (vrijednosti) koje svi ponuditelji moraju zadovoljiti, što se ocjenjuje po principu ispunjava/ ne ispunjava i tada dodijeliti bodove onim ponuditeljima koji su ispunili traženi minimum. Bodovi odražavaju razinu koliko pojedina ponuda nadilazi minimalne tehničke karakteristike koje je naručitelj odlučio dodatno bodovati.

Nositelja projekta upućujemo i na praksu Europskog suda pravde. Naime, u predmetu C 532/06 Lianakis AE protiv Alexandroupolis, Europski sud je presudio da iskustvo, radna, snaga i raspolaganje opremom ne mogu biti kriterij za odabir ekonomski najpovoljnije ponude. Prema navedenome, kod definiranja kriterija za odabir ponude treba izbjegavati navođenje općenitih formulacija, kao što su iskustvo, radna snaga i sl. već je preporučljivo tražiti različite informacije, koje će se fokusirati na dobivanje odgovora na pitanje kako će se izvršiti predmet nabave. Prilikom definiranja kriterija ekonomski najpovoljnije ponude, naručiteljima treba biti cilj odabrati najbolju ponudu sposobnog ponuditelja, a ne najsposobnijeg ponuditelja. Stoga vrednovanje iskustva, radne snage i slično ukoliko i jest jedan od kriterija u ENP-u, njemu treba pridodati minimalni značaj u bodovnom smislu.

Odredbom članka 2.7.1. ONP-a propisano: Jedino pravilo kojeg se moraju pridržavati projekti unutar Okvirnog programa je da traženi iznos potpora mora biti uključen u kriterije te da mora imati najveći relativni značaj u odnosu na ostale kriterije.

Skrećemo pozornost na točku 2.5.4 ONP-a u kojoj stoji da NP-ovi mogu na osnovu razumnih primjedbi i komentara operatora modificirati konačne kriterije i njihove relativne značaje u slučaju da isti mogu povećati kompetitivnost postupka javnog nadmetanja.

Slijedom navedenog, VIPnet ljubazno skreće pažnju da raspoloživa bespovratna sredstva treba iskoristiti za izgradnju moderne tehnološki neutralne infrastrukture (uključivo fiksno mobilni bežični pristup koji nudi VIPnet) koja će svim kućanstvima omogućiti brzine od najmanje 100 Mbit/s, s mogućnošću jednostavnog prelaska na 1 Gbit/s, a svim glavnim pokretačima socijalnog, ekonomskog i gospodarskog razvoja (javni i

<p>gospodarski sektor) gigabitnu povezivost.</p> <p>S tim u vezi još jednom skrećemo pažnju da se u Prilogu 2 nalazi naš prijedlog ekonomskog kriterija odabira ponude, a sve u cilju odabira najkvalitetnije ponude u postupku javne nabave. U tom prijedlogu koji je priložen ovim odgovorima VIPnet predlaže da kriterij „traženi iznos državnih potpora“ iznosi 25% što i dalje ima najveći relativni značaj u odnosu na sve ostale kriterije.</p> <p>Dodatno, slobodni smo napomenuti da za potrebe javne nabave treba precizno definirati kriterije na način da su:</p> <ul style="list-style-type: none"> - definirane odgovarajuće formule i referentne vrijednosti (rasponi) za proračun bodova kod svakog ekonomskog kriterija; - kod navođenja minimalnih brzina koje moraju biti podržane u projektu, specificirati na koje se smjerove te brzine odnose (download, upload, simetrično); - NP jasno i nedvosmisleno zatražio od ponuditelja da specificiraju tehnologiju s kojom će ispuniti tražene minimalne brzine širokopojasnog pristupa; - da kriteriji javne nabave opisuju metodu dodjele bodova u slučaju primjene kombinacije tehnologija (technology mix, npr. kod primjene FTTH i FTTC tehnologija u istom projektu). 	
<p>4.8.3. Zahtjevi projekta izgradnje otvorene širokopojasne mreže</p> <p>U točki 20 stoji: „U slučaju identifikacije nenamjenske uporabe sredstava privatni partner je dužan vratiti sva primljena sredstva u realnoj vrijednosti <u>ovog ugovora</u>, zajedno sa zakonskim zateznim kamatama od</p>	<p>Primjedba se prihvaća. Radi se ugovoru između NP i privatnog</p>

<p>dana uplate do dana vraćanja.“ Nije dovoljno jasno na koji se Ugovor odnosi odredba ove točke obzirom da Ugovora takvog sadržaja u PRŠlju nema, stoga molimo pojašnjenje i referencu na citirani Ugovor.</p> <p>U točki 28 stoji: „Projekt izgradnje treba obuhvatiti područje Konzorcija u skladu sa nacrtom plana prema <u>poglavlju 0</u> kojim će se omogućiti dostup svim stanovnicima JLS-ova Konzorcija novoj širokopojasnoj mreži.“ Molimo pojašnjene poglavlja 0, odnosno upućivanje na ispravno poglavlje PRŠlja, obzirom da u ovom prijedlogu PRŠlja ne nalazimo citirano poglavlje 0 (nula).</p> <p>U točki 29 stoji: „Aktivna oprema i sva oprema s amortizacijskim vremenom koje je manje od 5 godina, mora biti financirana isključivo iz privatnih sredstava.“ Molimo pojašnjenje gornjeg navoda vezano na amortizacijski period kraći od 5 godina te pravni izvor na kojem temeljite obvezu financiranja iz privatnih sredstava opreme koja će biti amortizirana u periodu kraćem od 5 godina.</p>	<p>partnera a koji će biti sastavni dio konačne verzije PRŠI-a.</p> <p>Primjedba se prihvaća. U konačnoj verziji PRŠI-a bit će naveden ispravni broj poglavlja.</p> <p>U konačnoj verziji PRŠI-a sporna rečenica u točki 29. će biti brisana</p>
<p>4.8.4 Uvjeti upravljanja otvorenom širokopojasnom mrežom:</p> <p>„Privatni partner mora svim operatorima ponuditi mrežu pod istim uvjetima. Pri tome svim operatorima zajedno ne smije naplaćivati veći iznos nego što je predviđeno u natječaju za izbor izvođača radova. „</p> <p>Molimo pojašnjenje i izvor obveze da privatni operator ne smije svim operatorima zajedno naplaćivati veći iznos od onoga šta je predviđeno u natječaju s obzirom da je određivanje veleprodajnih cijena definirano ONP-om. Kako bi PRŠI zadovoljio načelo transparentnosti, te bio dovoljno jasan svim zainteresiranim stranama, molimo precizirati nedvojbeno predmetnu spornu obvezu</p>	<p>Primjedba se prihvaća. U konačnoj verziji PRŠI-a sporni tekst „ Pri tome svim operatorima zajedno ne smije naplaćivati veći iznos nego što je predviđeno u natječaju za izbor izvođača radova“ bit će brisan.</p>
<p>5. Analiza implementacije nove širokopojasne infrastrukture</p> <p>5.2 Ulazne varijable i parametri financijsko ekonomske analize</p> <p>U PRŠlju u financijskoj analizi koristi se diskontna stopa 4%, a vezano na uredbu komisije EU 480/2014. Smatramo da je diskontna stopa 4%, u našim uvjetima i obzirom na prirodu našeg sektora, nerealna. Prema Uredbi komisije EU 480/2014 novčani tokovi diskontiraju se na sadašnju vrijednost tako da se koristi financijska diskontna stopa od 4% u realnim iznosima kao indikativna referentna vrijednost za operacije javnih investicija koje se sufinanciraju iz ESI fondova. U navedenoj Uredbi člankom 19. je definirano sljedeće: „Diskontirani novčani tokovi (Sedmi podstavak članka 61. stavka 3. Uredbe (EU) br. 1303/2013 1. Kod izračuna troškova i prihoda u obzir se uzimaju referentnom razdoblju iz članka 15. stavka 2. 2.Negotovinske</p>	<p>Primjedba se ne prihvaća. Sve financijske i ekonomske analize u nacrtu PRŠ-a izrađen su korištenjem metodologije vodiča Europske komisije „Guide to cost-benefit analysis of investment projects 2014-2020“. Europska komisija u vodiču preporuča diskontnu stopu 4%.</p>

računovodstvene stavke kao što su amortizacija, rezerve za buduće troškove zamjene te krizne rezerve, ne uzimaju se u obzir prilikom izračuna. 3. Novčani tokovi diskontiraju se natrag na sadašnju vrijednost tako da se koristi financijska diskontna stopa od 4 % u realnim iznosima kao indikativna referentna vrijednost za operacije javnih investicija koje se sufinanciraju iz ESI fondova. 4. Države članice mogu koristiti financijsku diskontnu stopu koja se razlikuje od one od 4 % ako dostave obrazloženje za to mjerilo i osiguraju da se dosljedno koristi u sličnim operacijama u istom sektoru. 5. Vrijednosti koje se razlikuju od referentne vrijednosti od 4 % mogu se opravdati na temelju: (a) posebnih makroekonomskih uvjeta u državi članici i međunarodnih makroekonomskih trendova i okolnosti; (b) prirode ulagača ili provedbene strukture, poput javno-privatnih partnerstva; ili (c) prirode predmetnog sektora. 6. Kako bi utvrdile specifične financijske diskontne stope, države članice procjenjuju prosječni dugoročni povrat iz alternativne, nerizične košare investicija, bilo domaćih ili međunarodnih, a koje smatraju najrelevantnijima. Korisnicima treba dati na raspolaganje informacije o različitim financijskim diskontnim stopama.“

Obzirom na Odluku HAKOMa od 20. ožujka 2013. (KLASA: UP/I-344-01/12-05/35, URBROJ: 376-11-13-01) koja je odredila vrijednost stope povrata uloženog kapitala (dalje: WACC-a) za nepokretnu mrežu u Republici Hrvatskoj, smatramo da je za stvarne izračune potrebno primijeniti diskontnu stopu koja odgovara prirodi telekomunikacijskog sektora a čija primjena bi bila usklađena sa čl.19.t.4. spomenute Uredbe.

Za potrebe projekta definiraju se bijela i siva područja. Ukoliko se ispostavi da prema iskazima operatora, koji su opravdani i mogu se dokazati, postoje veća siva područja, navedeno će rezultirati skupljom gradnjom u bijelim područjima po korisničkom priključku i nepovoljniji financijski rezultat što rezultira potrebnim većim udjelom u EU potporama.

Navodi se da je životni vijek aktivne opreme 7 godina i smatramo da bi zamjena istih trebao biti po završetku životnog vijeka te opreme, a ne svakih 15 godina, što povećava operativne troškove.

Navedeni operativni troškovi su izrazito mali. Obzirom da detalji nisu raspoloživi, prema našim procjenama ukupnih operativnih troškova, smatramo da bi oni trebali biti daleko viši. Navedeno će utjecati na cijeli izračun profitabilnosti i održivosti projekta.

5.4 Organizacijski plan provedbe projekta

5.4.1 Nositelj projekta

Tablica 5-19 shematski prikazuje podjelu odgovornosti i obveza između NP-a i privatnog operatora u projektu izgradnje infrastrukture širokopojasnog pristupa Internetu na području Konzorcija, s obzirom na

Primjedba se prihvaća.
U konačnoj verziji PRŠI-a bit će

<p>preferirani investicijski model – model C (JPP).</p> <p>Obzirom da je organizacijski plan provedbe projekta baziran na modelu C, za pretpostaviti je da će Nositelj projekta, predložiti adekvatnu organizacijsku strukturu potrebni za provedbu investicijskog modela A.</p>	<p>predložena odgovarajuća organizacijska struktura potrebna za provedbu investicijskog modela A.</p>
<p>5.4.4 Subjekti uključeni u projekt izgradnje širokopojasne infrastrukture</p> <p>U tablici (Tablica 5-20) navedeni su subjekti koji su uključeni u pripremu, provedbu i funkcioniranje projekta izgradnje širokopojasne infrastrukture.</p> <p>Ističemo da predmetna tablica pogrešno navodi sudionike, tako umjesto MPPI treba stajati MRRFEU, stoga je isto potrebno korigirati.</p>	<p>Primjedba se prihvaća.</p> <p>U konačnoj verziji PRŠI-a u tablici (Tablici 5-20) bit će napravljene potrebne korekcije.</p>
<p>5.4.7 Okvirni vremenski plan provedbe projekta</p> <p>VIPnet skreće pažnju na nepravilno predviđene faze provedbe projekta u Grafikonu 5-1 (Okvirni vremenski plan izvedbe projekta na području Konzorcija) da projektiranje mreža i ishođenje potrebnih dozvola, ne može prethoditi prijavi projekta za sufinanciranje iz EU sredstava. Stoga bi Nositelj projekta, Grafikon 5-1 trebao korigirati na navedeni način:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pred-pripremne aktivnosti - okvirna analiza potreba i mogućnosti provedbe projekata izgradnje širokopojasne infrastrukture na području JLS-a 2. Izrada nacrtu Plana razvoja širokopojasne infrastrukture (PRŠI) 3. Javna rasprava – za određivanje boja područja (bijelo, sivo, crno) 4. Odluka o pokretanju projekta 5. Javna nabava - izbor privatnih partnera (<u>Uputa Upravljačkog tijela o izmjeni redoslijeda faza od 01. veljače 2017.</u>) 6. Zatvaranje financijske konstrukcije 7. Prijava sufinanciranja iz fondova EU-a 8. Projektiranje mreža i ishođenje potrebnih dozvola i suglasnosti 9. Izgradnja mreže, inicijalni postupak provjere potpora 10. Odobrenje veleprodajnih uvjeta i naknada 11. Nadzor i izvještavanje o provedbi projekta 	<p>Primjedba se prihvaća.</p> <p>U konačnoj verziji PRŠI-a Grafikon 5-1 će biti korigiran.</p>

Komentari zaprimljeni u javnoj raspravi

Komentar dostavio: RUNE-ADRIA d.o.o.

Komentar Operatora	Odgovor NP-a
Kategorija: Struktura i razina maloprodajnih paketa usluga	
Planirana struktura usluga na mreži izgrađenoj kroz projekt RUNE bazirana je na isključivom aktivnom veleprodajnom modelu otvorene mreže koja će osigurati iste uvjete za sve pružatelje usluga koji budu željeli nuditi usluge krajnjim korisnicima iz čega proizlazi da RUNE neće nuditi maloprodajne pakete krajnjim korisnicima.	Primljeno na znanje.
Kategorija: Veleprodajnih uvjeta pristupa	
Operator za svaku veleprodajnu uslugu koja će biti ponuđena preko NGN mreža koja će biti izgrađena na čistoj komercijalnoj osnovi (bez ikakvo financijske potpore) navodi jediničnu cijenu te opis veleprodajne naknade (jednokratno/mjesečno).	Primljeno na znanje.
Kategorija: Korištenje postojeće infrastrukture	
RUNE planira koristiti svu raspoloživu postojeću infrastrukturu koliko je to maksimalno moguće u slučaju da je korištenje iste financijski isplativije od gradnje nove.	Primljeno na znanje.

Kategorija: Ostalo	
<p>B) <u>KLJUČNI KOMENTARI</u></p> <p>3.) Iskaz komercijalnog interesa: RUNE-ADRIA ovim putem najavljuje ulaganje u NGN mreže na području provedbe Projekta unutar sljedeće tri godine (tijekom 2017., 2018., 2019., te prvo i drugo tromjesečje 2020.), sukladno specifikaciji kako slijedi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • RUNE planira graditi model FTTH (svjetlovod do kuće) pristupnu mrežu za sve potencijalne korisnike isključivo na onim područjima gdje nitko drugi od operatora ili investitora ne planira graditi vlastitu svjetlovodnu mrežu. Graditi će se aktivna infrastruktura, koja će jamčiti pristup širokopojasnim uslugama putem svjetlovodne mreže bazirane na hibridnoj pasivnoj tehnologiji (aktivni ethernet-AE i pasivna svjetlovodna mreža-PON) uključujući i agregacijske veze između pristupnih čvorova, što će jamčiti pristup do najvećeg mogućeg broja korisnika uz najmanje moguće troškove. • Detaljni pregled obuhvata komercijalnog ulaganja od strane RUNE-ADRIA specificiran je u Upitnik+za+operatore+i+ostale+zainteresirane+strane_ri_RUNE • Dan je orijentacioni iznos financijskih ulaganja u kn⁴ te dinamički plan realizacije projekta prema kojem planirani završetak gradnje je mjesec svibanj 2020. godine. • RUNE-ADRIA neće nuditi maloprodajne pakete krajnjim korisnicima • Planirane usluge i uvjeti veleprodajnog pristupa za ostale operatore su dani. 	<p>Primljeno na znanje. Iskazani komercijalni interes biti će reguliran Ugovorom između Operatora i Nositelje projekta.</p> <p>Primljeno na znanje.</p> <p>Obzirom na liberalizaciju TK tržišta u RH nitko operatoru koji je izrazio komercijalni interes za izgradnju FTTH mreže na predmetnom području ne može garantirati da se neće u bližoj ili daljoj perspektivi pojaviti operator ili investitor koji bi želi graditi istu takvu mrežu. Odluka operatora da gradi FTTH mrežu je isključivo stvar njegove poslovne odluke i rizika kojem se izlaže.</p>
<hr/> <p>⁴ Iznos je poznat NP ali nije naznačen jer se može smatrati povjerljivom poslovnom informacijom</p>	